

спец. 08.06.02 «Підприємництво, менеджмент та маркетинг» / Г.С.Бондаренко. – Х., 2001. – 19 с.

5. Гавриш О.А. Принципи управління рівнем конкурентоспроможності підприємств / О.А. Гавриш // Ефективна економіка. – 2013. – № 10, [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1774>

6. Галелюк М.М. Система управління конкурентоспроможністю машинобудування підприємства / М. М. Галелюк // Вісник економічної науки України. – 2008. – № 2.

7. Дікань В.Л. Управління конкурентоспроможністю корпорацій в Європі : підручник / В.Л. Дікань, В.І. Савчук. – К. : Вид-во "Знання", 2004. – 207 с.

8. Довбуш Р.А. Управління конкурентоспроможністю підприємств: підручник / Р.А. Довбуш, А.Л. Зозуля. – Х. : Вид-во "Основа", 2003. – 250 с.

9. Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навч.

посіб. / С.М. Клименко, Т.В. Омеляненко, Д.О. Барабась, О.С. Дуброва, А.В. Вакуленко. – К.: КНЕУ, 2008. – 520 с

10. Лепейко Т.І. Процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства: моногр. / Т. І. Лепейко, А. В. Котлик. – Харків, 2012. – 316 с.

11. Лігоненко Л.О. Систематизація трактувань змісту поняття «економічне управління підприємством» /Л.О. Лігоненко// Економіка і управління. – К.: 2012, № 3. – С. 61-67.

12. Новикова І.В. Організаційно-економічні аспекти управління конкурентоспроможністю підприємств зв'язку / Новикова І.В. // Економіка, менеджмент, бізнес. – №1 (5), 2012; Т. 1. – С. 25-29

13. Фатхутдинов Р.А. Управление конкурентоспособностью организации / Фатхутдинов Р. А. – М.: Изд-во Эксмо, 2004. – 544с.

*Рецензент д.е.н., професор УІПА Прохорова В.В.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Боровик Ю.Т.*

УДК 658.014.1

ПРИНЦИПИ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОЗНАКИ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Чурилов С. В., здобувач (УІПА)

У даній статті досліджено та узагальнено основні принципи та функціональні ознаки логістичного управління; розглянуто особливості логістичного управління та особливості розробки логістичної системи підприємства. Також в ході досліджень було визначено основу для функцій логістичного управління, а також основні принципи формування цих функцій; виділено та характеризовані основні ознаки логістичного управління. Зроблено висновок, що конкретні переваги від впровадження логістичного управління забезпечуються: більш ефективною координацією роботи окремих підрозділів; зменшенням кількості порушень загального циклу виробництва через непогодженість дій окремих функціональних підрозділів; посиленням конструктивної взаємодії між функціональними підрозділами; скороченням загального циклу виробництва продукції й часу, необхідного для постачання його споживачам; зростанням надійності виконання договірних зобов'язань перед постачальниками й споживачами продукції, а також посиленням надійності й тривалості таких зв'язків.

Ключові слова: управління, логістика, логістичне управління, логістична система, ресурси, логістичний потік.

ПРИНЦИПЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ПРИЗНАКИ ЛОГИСТИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ

Чурилов С. В., соискатель (УИПА)

В данной статье исследованы и обобщены основные принципы и функциональные признаки логистического управления; рассмотрены особенности логистического управления и особенности разработки логистической системы предприятия. Также в ходе исследований были определены основы для функций логистического управления, а также основные принципы формирования этих функций; выделены и характеризующиеся основные признаки логистического управления. Сделан вывод, что конкретные преимущества от внедрения логистического управления обеспечиваются: более эффективной координацией работы отдельных подразделений; уменьшением количества нарушений общего цикла производства из-за несогласованности действий отдельных функциональных подразделений; усилением конструктивного взаимодействия между функциональными подразделениями; сокращением общего цикла производства продукции и времени, необходимого для снабжения его потребителям; ростом надежности выполнения

договорных обязательств перед поставщиками и потребителями продукции, а также усилением надежности и продолжительности таких связей.

Ключевые слова: управление, логистика, логистическое управление, логистическая система, ресурсы, логистический поток.

PRINCIPLES AND FUNCTIONAL CHARACTERISTICS LOGISTICS MANAGEMENT

Churylov S., Researcher (UEPA)

This paper investigates and summarizes the basic principles and functional characteristics of the logistics management, the features of the logistics management and logistics system design features the company. Also during the research was the basis for the functions defined logistics management as well as the basic principles of these functions, isolated and characterized by the main features of logistic management. It is concluded that the specific benefits of implementing a logistics management are provided: a more effective coordination of individual units, reducing the total number of violations inconsistency cycle through the actions of individual functional units, strengthening constructive cooperation between functional departments, reducing overall production cycle and the time required for delivery its customers, an increase of reliability of performance of contractual obligations to suppliers and customers, as well as increasing reliability and duration of connections.

Keywords: management, logistics, logistics management, logistics systems, resources, logistics flow.

Постановка проблеми. Сучасні умови господарювання вітчизняних підприємств на ринку характеризуються швидкими темпами змін сутності та змісту управління, що пов'язано з широким спектром руху потоків, форм та методів організації праці, значним арсеналом технологічного обладнання, безперервним освоєнням нових видів продукції тощо. Тому, існує нагальна потреба у застосуванні новітніх методів, технологій та інструментів в управлінні підприємством, поглиблення підходів в управлінні з позицій потокового методу, що, в свою чергу, створило передумови для використання логістичного методу, що дозволяє комплексно підходити до формування інформаційної, фінансової, матеріальної складової та їх взаємодії. Основні засади такого управління вимагають конкретних механізмів, заснованих на логістичному підході до організації поточкових процесів і потоків на довиробничому, внутрішньо- і поствиробничому етапах переміщення матеріальних і нематеріальних ресурсів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аспекти теорії і практики логістичного управління висвітлені в багатьох працях вітчизняних та зарубіжних вчених таких як Амітан В.Н., Ларіна Р.Р. [1], Дороніна М.С.[5], Крикавський Є.В.[7], Окландер М.А.[8], Фролова Л.В.[9,10], Белоусов А.Г.[2], Стаханов Д.В.[], Гаджинський А.М.[3], Гордон М.П.[4], Чеботаєв О.О.[11], Чудаков А.Д.[12], Міротін Л.Б.[13], Кириченко А.А.[6] та інших. Однак залишаються певні прогалини у питанні ключових елементів логістичного управління.

Метою дослідження є узагальнення принципів та функціональних ознак логістичного управління у ході дослідження наукових праць вітчизняних та зарубіжних науковців.

Виклад основного матеріалу. Сучасні умови господарювання ще більше розширюють

сферу застосування логістики. Для ефективного функціонування й розвитку підприємству необхідно вирішувати певні господарські задачі, такі як: забезпечення взаємодії підприємства з зовнішнім середовищем з метою безперервного отримання необхідних ресурсів; забезпечення необхідних умов переробки ресурсів; підтримка безупинного збуту власної продукції тощо. Відповідно до вище перелічених умов можна наголосити на актуальності логістичного управління для будь-якого підприємства, так як ці наведені задачі не можливо вирішити без логістики або логістичної системи. Тобто, у будь-якому випадку кожному підприємству потрібне формування дієвої логістичної системи та управління нею.

Але щодо розробки логістичної системи та організації управління нею, слушним є твердження А.А. Кириченко про неможливість винаходження референтного складу її елементів (ідеальної ЛС), які можна впровадити в практику господарювання будь-якого промислового підприємства [6, с.344]. Адже організація логістичних процесів повинна відповідати потребі збільшення конкурентних переваг підприємства. Тобто потрібно погодитись з Л.В. Фроловой, що логістичне управління повинно бути всеситуаційним (забезпечувати можливість управляти у будь-яких ситуаціях), гнучким (трансформація форм в залежності від зміни обставин), безперервним (здійснення впливу за схемою доцільної періодичності), оперативним (здатним вчасно реагувати на обставини), ефективним (економічно доцільним) [11, с.140].

Огляд економічної літератури дозволив встановити, що центральне місце у логістиці належить матеріальним та супутнім їхньому руху інформаційним та фінансовим потокам, дослідження сутності і особливостей яких виявило проблему їхньої синхронізації під час руху, що дозволило визначити предмет логістичного

управління як оптимізацію логістичних потоків, що дозволить посилити керованість визначених складових елементів підприємства як системи; знизити логістичні витрати, підвищити в цілому економічний потенціал підприємств, їхню кредитоспроможність, інвестиційну привабливість й забезпечити конкурентні переваги на ринку товарів і послуг.

У науковій літературі зустрічається термін «функції логістичного управління», до яких віднесено «формування господарських зв'язків з поставки товарів і надання послуг, їх розвиток, корегування та раціоналізацію; визначення обсягів і напрямів матеріальних потоків; прогностичні оцінки потреби в перевезеннях; визначення послідовності

просування товарів через місця складування; розвиток, розміщення та організацію складського господарства; управління запасами в сфері поводження; здійснення перевезень, а також усіх необхідних операцій на шляху руху вантажів до пунктів призначення; виконання операцій, що безпосередньо відбуваються перед перевезенням товарів і що завершують їх (упаковку, маркування, підготовку до перевезень); управління складськими операціями» тощо. Таким чином, на думку автора, можна вважати що основою функцій логістичного управління слід вважати загальні функції управління з урахуванням пізнання специфіки логістичної діяльності (табл. 1).

Таблиця 1

Характеристика ознак логістичного управління

Ознака	Характеристика логістичного управління
Визначення автора	Посвідчення системного, процесного та функціонального підходів до логістичного управління та виокремлення його елементи на підставі розробленої системи принципів, яка допомагає керувати його елементи на задоволення потреб споживачів і створить передумови для ефективного оперативного й стратегічного управління підприємством в цілому
Ціль	Додержання параметрів поточних процесів для забезпечення поставки споживачеві продукції необхідної якості й кількості в потрібному обсязі в потрібний час. Максимізація споживчої цінності та оптимізації її поставлення на вихід інтегрованого бізнес-процесу підприємства
Реалізація	Механізм логістичного управління діяльністю підприємства, призначений для коригування руху логістичних і бізнес-процесів підприємства
Об'єкт	Комплекс взаємозалежних логістичних потоків та їх динаміки, описаної в конкретних просторово-часових координатах
Предмет	Інтегрування й регулювання просування матеріальних, фінансових, інформаційних і супутніх до них потоків
Суб'єкт	Організаційно виділені власники процесів або управлінський персонал у функціональних областях логістики
Особливості й концептуальна основа	Механізм логістичного управління діяльністю підприємства зводиться до упорядкованих певним чином дій, спрямованих на максимізація ефекту від використання обмеженого обсягу ресурсів шляхом цілеспрямованого впливу на потокові процеси
Важелі механізму	Обираються в межах вагових, вартісних і натуральних параметрів та характеристик складових й елементів логістичного потоку
Інструментарій	Моделі вибору, планування запасів, виробництва, оптимального обсягу замовлень, визначення маршруту та коротшого шляху
Функції	Здійснюються через реалізацію функцій управління (прогнозування, планування, організація, облік, контроль, аналіз і регулювання)
Забезпечення	Розроблене в результаті здійснення процесу організації логістичного управління правове, нормативне, методичне, організаційне, регламентаційне, ергономічне й інформаційне забезпечення
Критерій ефективності	Максимізація співвідношення між сукупними доходами й витратами в цілому за всіма ланками логістичної системи (всіма функціональними областями логістики)

Вони повинні включати такі основні принципи логістичного управління:

- системність і комплексність, які вимагають управління всіма поточними процесами у взаємозв'язку, взаємодії та узгодженні окремих

етапів бізнес-процесів з метою оптимізації всієї логістичної системи;

- організацію обліку витрат на управління матеріальними та пов'язаними з ними інформаційними, фінансовими та сервісними потоками вздовж усього логістичного ланцюга;

- узгодження критеріїв оцінки ефективності функціонування окремих ланок логістичного ланцюга як на мікро-, так і на макрологістичному рівні;

- координацію та інтеграцію активної участі всіх ланок управління в прийнятті рішень щодо ліквідації збоїв функціонування логістичної системи;

- широке використання інформаційних технологій та сучасних методів моделювання в управлінні логістичними системами;

- розроблення і впровадження ефективних підсистем (технічної, економічної, кадрової та юридичної) для забезпечення функцій логістичного управління;

- моніторинг надійності та якості функціонування кожного елемента логістичної системи з метою запобігання збоїв у просторово-часовій послідовності виконання потокових процесів;

- гуманізацію всіх функцій і технологічних рішень у логістичних системах відповідно до суспільних вимог щодо охорони навколишнього середовища та ергономічних, соціальних, етичних вимог до умов роботи персоналу;

- адаптацію логістичних систем до коливань ринкового попиту, цін і тарифів та інші.

Висновки. Сучасні промислові підприємства стикаються з величезною кількістю проблем, які в агрегованому вигляді співвідносяться з двома групами: групою загроз від впливу зовнішнього оточення та групою проблем, обумовлених невідповідностями у внутрішньому середовищі.

Конкретні переваги від впровадження логістичного управління (управління бізнес-процесами підприємства) забезпечуються: більш ефективною координацією роботи окремих підрозділів; зменшенням кількості порушень загального циклу виробництва через непогодженість дій окремих функціональних підрозділів; посиленням конструктивної взаємодії між функціональними підрозділами; скороченням загального циклу виробництва продукції й часу, необхідного для постачання його споживачам; зростанням надійності виконання договірних зобов'язань перед постачальниками й споживачами продукції, а також посиленням надійності й тривалості таких зв'язків.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Амітан В.Н. Логістизація процесів в організаційно-економічних системах : монографія / В.Н. Амітан, Р.Р. Ларіна, В.Л. Пілюшенко. – Донецьк : Юго-Восток, 2003. – 72 с.

2. Белоусов А.Г. Коммерческая логистика [Текст] : учеб. для экон. специальностей высш. и сред. спец. учеб. заведений / А.Г. Белоусов, Д.В. Стаханов, В.Н. Стаханов. – Ростов н/Д : Феникс, 2001. – 219 с. – ISBN 5-222-01911.

3. Гаджинский А. М. Логистика [Текст] : учеб. для экон. специальностей высш. и сред. спец. учеб. заведений / Адиль Мухтарович Гаджинский. – М. : Дашков и К, 2008. – 408 с. – ISBN: 978-5-91131-755-3.

4. Гордон М. П. Логистика товародвижения [Текст] / М.П. Гордон, С.Б. Карнаухов. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Центр экономики и маркетинга, 1998. – 195 с. – ISBN 5-85873-034-5.

5. Дороніна М.С. Управління економічними та соціальними процесами підприємства : монографія / Майя Степанівна Дороніна – Х. : ХДЕУ, 2002. – 432 с.

6. Кириченко А.А. Менеджмент внешнеэкономической деятельности / А.А. Кириченко. – К: Основы, 1998. – 464с.

7. Крикавський Є.В. Логістика. Основи теорії: підручник. [для студ. вищ. навч. закладів] / Євген Васильович Крикавський – Л. : Національний університет "Львівська політехніка", Інтеллект-Захід, 2004. – 416 с. – ISBN 966-553-273-1 : 36.00.

8. Окландер М.А. Контуры экономической логистики. [Текст] / Михаил Анатольевич Окландер. – К. : Наукова думка, 2000. – 176 с. – ISBN 966-00-0552-0.

9. Фролова Л.В. Методологічні основи концепції логістичного управління підприємством // Маркетинг та логістика в системі менеджменту / Тези доповідей V Міжнар. наук.-практ. конф. – Л. : Національний університет «Львівська політехніка», 2004. – С. 339-341.

10. Фролова Л.В. Механізми логістичного управління торговельним підприємством: [монографія] / Лариса Володимирівна Фролова. – Донецьк : ДонДУЕТ ім. М. Туган-Барановського, 2005. – 322 с.

11. Чеботаев А.А. Логистика. Логистические технологии. [Текст] : учеб. для экон. специальностей высш. и сред. спец. учеб. заведений / Алик Александрович Чеботаев. – М. : Дашков и Ко, 2002. – 172 с. – ISBN 5-94798-075-4.

12. Чудаков А.Д. Логистика [Текст] : учеб. для экон. специальностей высш. и сред. спец. учеб. заведений / А.Д. Чудаков. – М. : Альфа-Пресс, 2008 г. – 352 с. – ISBN 978-5-94280-326-1.

13. Эффективность логистического управления [Текст] : Учебник для вузов / Под общ. ред. д.т.н. Л.Б. Миротина. – М. : Экзамен, 2004. – 448 с. – ISBN: 5-472-00005-X.

*Рецензент д.е.н., професор УІПА Прохорова В.В.
Експерт редакційної колегії д.е.н., доцент УкрДАЗТ Якименко Н.В.*